

DÖVAS

församlingsblad

1/2023

Dövprästerna i evangelisk-lutherska kyrkan i Finland

Borgå distrikt/Hela landet/Kyrkostyrelsen:

Maria Lindberg
Södra kajen 8 (PB 210)
00130 Helsingfors
Mobiltel: 050-3427129
e-postadress: maria.lindberg@evl.fi

St: Michels distrikt:

Seppo Laukkanen
Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli
Kirkkokatu 10 (PL 122)
50101 Mikkel
Mobiltel: 050-3559819
e-postadress: seppo.laukkanen@evl.fi

Helsingfors distrikt:

Janne Rissanen
Tredje linjen 22 B
00530 Helsingfors
Mobiltel: 050-3711314
e-postadress: janne.rissanen@evl.fi

Uleåborgs distrikt:

Sari Timonen
Ojakatu 1
90100 Oulu
Mobiltel: 044-7555554
e-postadress: sari.timonen@evl.fi

Åbo distrikt:

Tiinakaisa Honkasalo
Tavastgatan 13, 20501 Åbo
Mobiltel: 050-4288273
e-postadress: tiinakaisa.honkasalo@evl.fi

Teckenspråkskunnig församlingspastor:

Meri Yliportimo
Larssonsvägen 1
10600 Ekenäs
Mobiltel: 044-7553601 (sms/Whatsapp)
e-postadress: meri.yliportimo@evl.fi

Lappo distrikt:

Marja Saukkonen
Kauppakatu 19 C, 3. krs.
40100 Jyväskylä
Mobiltel: 0400-241401
e-postadress: marja.saukkonen@evl.fi

De Dövas mission:

Kristiina Hovi
Mobiltel: 050-3371863
Endast textmeddelanden.

Pärbild: Hannele Rabb

Dövas församlingsblad /årgång 44
Adress: Södra kajen 8, 00130 Helsingfors
Ansvarig utgivare: Maria Lindberg
Redaktion: Janne Kankkonen, Maria Lindberg, Oscar Lönnholm,
Hannele Rabb och Meri Yliportimo
Layout och illustrationer: Hannele Rabb
Utgivare: Kyrkans central för det svenska arbetet/Enheten för kyrkans verksamhet
Dövprästens hemsida: www.evl.fi/kcsa/ads/dovarbetet.hmt
Print: Grano, Vanda
ISSN 2814-4619

Hej, läsare!
Skicka in texter till
nästa nummer före
22.5

441 Tryckeri 697

Ljus för varandra

Ljuset är en förutsättning för livet, både i det lilla och i det stora.

Fotografen vet att fotografierna ser annorlunda ut beroende på ljusets karaktär och vet också vilket ljus som fungerar bäst för olika typer av foton.

”Fota inte mig i detta hårda ljus, då kommer rynkorna fram” kan hen få höra. Och ibland är det för lite ljus för att fota.

Hela bilden ser annorlunda ut beroende på ljusets karaktär.

Hela livet ser annorlunda ut beroende på hurdant ljus man kastar på det. Och ibland känns det som om det är mörkt.

När fastetiden började höll vi på med en ”vinterskribavecka” med ungdomar. Under skribaveckan diskuterade vi olika frågor angående världen, Gud och ungdomarnas egna liv. I olika skeden av livet kan vi alla möta sådana situationer och sådana människor som får oss att känna att vi är mindre, inte lika lysande och inte lika viktiga.

Jesus sade dock inte enbart att han är världens ljus utan att också vi är det. Det spelar ingen roll hur små eller stora vi känner oss, ljuset lyser ändå inuti oss. Vi kan alla vara ljus för varandra. Vi kan vara det kärleksfulla och varma ljuset som får livet att se annorlunda ut.

Barmhärtige Gud,
Tack för ljuset
Tack för ljuset som vi bara kan ana i mörkret vid korset på Golgata
Tack för ljuset som lyser så starkt från den tomma graven
Tack för att också vi kan vara ljus för varandra
Amen

Texten har tidigare publicerats i Ekenäsnejdens svenska församlings informationstidning Mitt i livet.

Meri Yliportimo

Så här föddes Borgå stift

I år, 2023, fyller Borgå stift 100 år. Ett sekel sedan var viljan att få ett stift på sitt eget modersmål stor. Det var ändå inte självklart att finlandssvenskarna skulle få ett eget stift. Varför var det så? Och vem var dövpräst då?

Hur började det?

År 1900 fanns det bara fyra stift i Finland: Åbo stift, Uleåborgs stift, Nyslotts stift och gamla Viborgs stift, som efter år 1721 flyttats till Borgå. Därför behandlades det vid kyrkomötet år 1913 ett initiativ till att grunda två nya stift. Det blev inte av, eftersom det inte fanns tillräckligt mycket pengar.

Vid följande kyrkomöte, år 1918, röstade man för att grunda två nya stift, men båda skulle vara finska. Eftersom följande kyrkomöte skulle vara först år 1923, vände sig finlandssvenskarna till Svenska folkpartiet. Partiet lyckades inte bidra till ett nytt stift. Först det femte försöket lyckades. Det krävdes en socialdemokratisk riksdagsman och en finsk högernationalist för att få tillräckligt mycket pengar i budgeten för år 1923. Borgå stift började sin verksamhet 1.12.1923.

Den första biskopen i Borgå stift var Max von Bonsdorff, här med biskopsklädsel och med kräklän, biskopsstaven i handen.

Biskop Erik Vikströms biskopsvisitation i Vasa 1994.

På vilken ort skulle stiftet grundas?

Det var inte självklart att Borgå skulle bli stiftsstad. Åbo, Helsingfors, Vasa och Ekenäs var alternativ. Man valde Borgå, eftersom Borgå stad lovade att bygga en biskopsgård om stiftet placerades där.

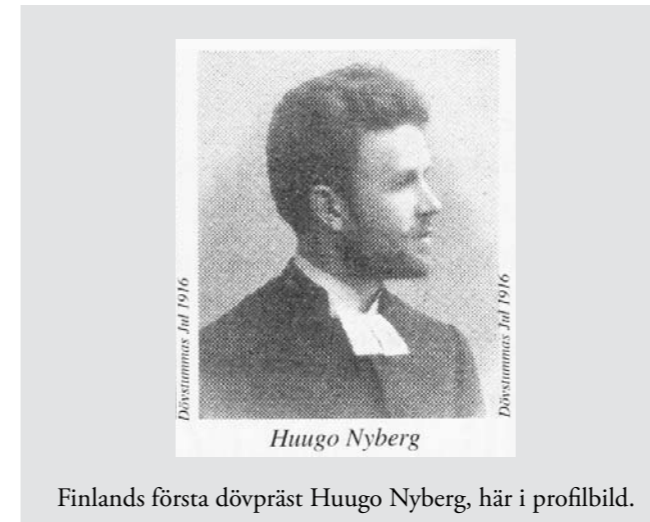
Borgå redan var en stiftsstad (Viborg stift hade ju flyttat dit 200 år tidigare). Därför flyttade det finska stiftet till Tammerfors.

Varför behövdes ett eget svenskt stift?

Genom att grunda ett eget svenskspråkigt stift ville man beskydda en språklig, kulturell och kyrklig gemenskap. Identiteten i Borgå stift var en blandning av kyrkliga intryck från Sverige och en samhörighet med finskt kyrkoliv. Ändå var gemenskapen Finlandssvensk.

Vilka hör till stiftet?

Alla svenskspråkiga församlingar och de tvåspråkiga med svensk majoritet hör till Borgå stift. År 2022 hörde det 47 församlingar och ca 230 000 personer till Borgå stift.

Finlands första dövpräst Huugo Nyberg, här i profilbild.

Vem var dövpräst vid den här tiden?

Då Borgå stift grundades var Kustaa Aadolf Nyman dövpräst i Åbo stift, Otto Myyryläinen i Savolax, (senare S:t Michel) stift och Yrjö A. Alikoski i Uleåborgs stift.

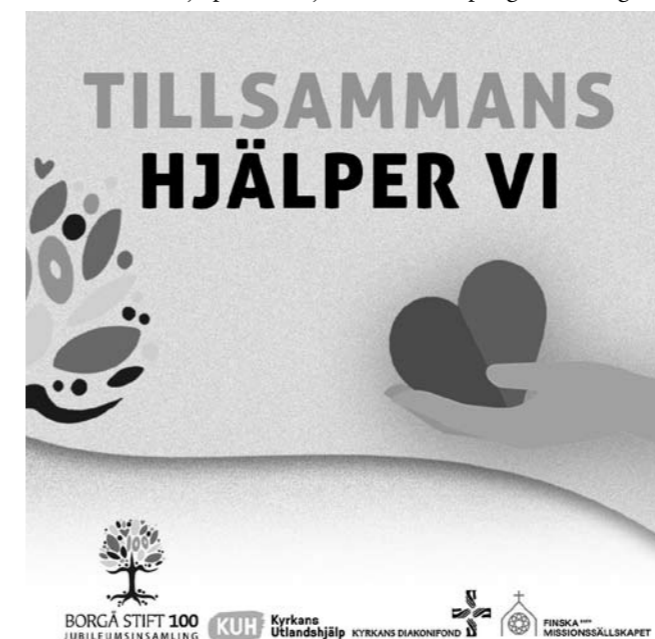
Finlands första dövpräst Huugo Nyberg var först dövpräst för den östra delen av Finland och senare för Tammerfors stift.

Text: Maria Lindberg

Källor: Sixten Ekstrand. Minoritetsspråket i majoritetskyrkan – Borgå stifts tillkomst och funktion. Nyckeln. Professionstidning för kyrkans arbete. 1/2023.

Liisa Rantala & Riitta Kuusi. Matkalla. Kirkon kuurojentyö 100 vuotta. Diakonian vuosikirja 2008.

”Tillsammans hjälper vi” är jubileumsårets pengainsamling.

Dövprästen hälsar

Hej!

I år ordnas det i kyrkan en hel del roligt program på finlandssvenskt teckenspråk. Resursgruppen för kyrkans svenska dövarbete planerar ett teckenspråkigt läger i augusti 2023 i Västra Nyland. Vi skickar mer information så snart vi har mer att berätta.

I år fyller Borgå stift 100 år. Vi alla med svenska eller finlandssvenskt teckenspråk som modersmål i Finland hör till Borgå stift. Jubileumsåret firas på olika sätt i olika delar i Finland. Vi firar också på finlandssvenskt teckenspråk. Vid olika kyrkkaffe tecknar vi jubileumssången tillsammans och smakar på jubileumsbakelsen. Här bredvid kan du läsa om hur det gick till då Borgå stift grundades.

Följande ärende. En del av oss älskar att läsa tidningar i pappersversion. Andra läser dem gärna i digital version. Vad föredrar du? Svara gärna på förfrågan på s. 17 i denna tidning.

Du är förresten också välkommen att skicka in berättelser och fotografier till den här tidningen. Du kan skicka materialet till mig via e-post (maria.lindberg@evl.fi) och/eller WhatsApp (050-3427129). Du får gärna också teckna till mig via WhatsApp om du vill tala om något. Inget ärende är för stort eller för litet. Jag är här för dig i alla ärenden.

Glad påsk! Maria

Dövpräster i våra grannländer, del 1

Under året kontaktar vi dövpräster några av i våra grannländer. Vi får bekanta oss med vem de är, och vad man gör inom dövförsamlingarna i de olika länderna. Först får vi bekanta oss med Sofie Strid, som är dövpräst i Sverige.

Vad hör till dina arbetsuppgifter?

– Jag är präst i Göteborg stifts teckenspråkiga verksamhet. I mina arbetsuppgifter ingår dop, konfirmation, vigslar, begravning, gudstjänster, andakter och mycket diakonala uppgifter. Möta människor i livets olika skeden såväl i glädje som i social utsatthet.

När blev du prästvigd?

– Jag började studera religion och teologi 2010 och i juni 2020 prästvigdes jag i Göteborgs Domkyrka. Innan jag blev präst var jag yrkesmålare.

Sofie Strid, dövpräst i Sverige, under en gudstjänst.

Vem är du?

Namn: Sofie Strid,

Född i: Skellefteå, Sverige.

Bor nu i: Göteborg, Västkusten eller som Göteborgare brukar säga här "Bästkust".

Arbetsplats: Jag utgår från Carl Johans Pastorat i Göteborg men jobbar för hela Göteborg Stift.

Familj: gift med en man med släkt i Finland, en son och två ragdoll-katter med mycket personligheter.

Favoriträtt och -dryck: italiensk Panzanella (så gott!) och kolsyrat vatten typ Ramlösa med olika smaker.

Favoritfilm: ingen favoritfilm men gillar ko-reanska dramafilmer.

Fritidsintressen: promenera i skog, umgås med vänner och familj samt avkoppling på spa.

Käraste bibeltexten: Varje bibeltext är så föränderlig beroende på tidsperiod i livet. Jag tycker om Psalm 121:8 "Herren skall bevara dig i livets alla skiften nu och för evigt", men också predikaren 3:1 "Allt har sin tid", Även 1 Kor 12:4-7 är en tänkvärd bibeltext att få stan-na till och reflektera över.

Vad ser du mest fram emot i ditt jobb?

– Alla dessa människomöten och alla de utmaningar som följer med det. Alla dagar är så olika och det är roligt och något jag trivs med. Jag tycker väldigt mycket om pilgrimsvandringar och utomhusgudstjänster.

Jag tycker mycket om samarbete och samverkan med olika kyrkor (ekumenik) runt om i Europa (världen). Det gör också att förståelsen för varandra som människa växer och jag växer också som kristen människa. Vi är alla olika och det är som det ska vara! Det är så roligt med just mitt jobb att få se de många nyanserna.

Hur många dövpräster och -diakoner arbetar med teckenspråkigt arbete i Sverige? Vilka är deras distrikt/arbetsområden?

– Just nu har vi två dövpräster i Sverige (Johan Wissler som jobbar i Stockholm stift, och jag Sofie Strid i Göteborg stift), sen finns det teckenspråkiga präster också i andra stift som är "hörande".

Det finns två döva diakoner (Camilla Lans i Göteborg stift och Agneta Wissler i Strängnäs stift). Det finns fler teckenspråkiga hörande diakoner på några platser i Sverige.

Vad är aktuellt/nytt inom dövkyrkan i Sverige?

– Just nu är det fokus på bibelöversättning till teckenspråk i många av våra stift och ett utvecklingsarbete pågår med Bibelsällskapet.

Vilka tidningar ger det teckenspråkiga arbetet ut? På vilka sätt kan läsarna nå dem?

– Vi har en nationell tidning som heter Händer i kyrkan, det ges ut både i pappersformat för de som önskar, punktskrift och digitalt. Det går att läsa tidningen exempelvis genom att gå in på vår Facebook-sida "Teckenspråk i Svenska kyrkan" och därifrån kan man hitta inlägg med digital tidning men också få veta vad som är aktuellt i Svenska kyrkans teckenspråkiga verksamheter. Det kommer ca 4 nummer per år.

Hur firar du påsk?

– Jag brukar följa en sorts fasta i 40 dagar före påsk, den varierar från år till år vad huvudsakliga temat är. Ett år så var det totalt köpstopp i 40 dagar (utom nödvändiga matinköp). I år är det miljön i fokus. Tiden skärtorsdag till annandag påsk brukar jag gå i kyrkan själv, men också delvis ha gudstjänster på teckenspråk där vi får ta del av Jesus smärtor, svek, död och uppståndelse. Det är en viktig reflektionstid där jag får fundera över mitt eget livs "öken", smärtor, sorg och glädje över livets ljusglimtar i vardagen.

Din hälsning till läsarna:

Våga gärna ge av dig själv i kyrkans gudstjänster, prova på att läsa bibeltext eller teckna egna sånger /poesi /psalmer i kyrkan. Var mer aktiv själv så växer vi också mer som troende människa när vi ger av oss själva.

Jag hoppas att en dag vi får mötas i något sammanhang, kanske en gudstjänst eller liknande.

Hälsningar Sofie Strid.

E-postintervju: Maria Lindberg

Foto: Kristin Lidell

Händer i kyrkan är Sveriges motsvarighet till Dövas församlingsblad, och kommer ut 4-5 gånger per år. (foto: skärmdump)

Fråga dövprästen

Jesus sade: "Jag är livets bröd". Vad betyder det?

I Johanneevangeliet säger Jesus sju gånger "Jag är".

Jag är:

livets bröd (Joh. 6:35)

världens ljus (Joh. 8:12),

dörren (Joh. 10:9)

den gode herden (Joh. 10:11)

uppståndelsen och livet (Joh. 11:25, 26)

vägen, sanningen och livet (Joh. 14:6)

vinträdet (Joh. 15:5)

Genom alla dessa "Jag är" säger Jesus att vi behöver honom. Jesus beskyddar oss. Han visar oss hur vi skall leva och ger oss evigt liv.

Genom att kalla sig livet bröd, så talar Jesus om tro. Jesus säger: "Jag är livets bröd. Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta." (Joh. 6:35) Jesus menar att vi finner en säkerhet i livet då vi tror på honom. Utan honom kan vi känna oss vilsna i livet. Vi kan alltså ordagrant hungra och törsta efter något säkert och evigt. Vi söker något som är större än vi. Vi människor behöver en högre makt att tro på för att känna oss tillfreds. För oss kristna är den högre makten Jesus Kristus. Då vi tar emot Jesus i vårt liv åter vi det bröd som mättar oss för evigt och dricker det vatten som aldrig mer gör oss törstiga. Vi är aldrig mer ensamma.

HAR DU NÅGOT du undrar över? Något i tron, vardagen eller gudstjänsten. Fråga gärna! Dövprästen svarar. Vi sätter inte ditt namn i tidningen.

Vem kan betala min skuld?

Min berättelse om påsken har temat ”Vem kan betala min skuld?”. Varför väljer jag det temat? Jag kommer ihåg att förr då jag bodde i Sverige, så kom det en ny spännande biofilm som hette Narnia – Häxan och lejonet. Filmen är baserad på en bok skriven av C.S. Lewis. När Lewis växte upp var han emot religion, men när han blev äldre, så blev han själv troende.

I boken finns många av bibelns texter omformade till sagoform. Där finns lejonet Aslan, som har likheter med Jesus. I filmen finns det en scen där Aslan vandrar iväg ensam, och flickan Lucy följer efter honom och undrar vart han är på väg. Aslan ska till ett berg, där Lucys bror Edmund ska dödas eftersom han har avfallit och valt den onda vägen. För att avskrivna Edmunds skuld och befria honom måste någon dö. Aslan tar hans plats, och offerar sig.

Den filmscenen talade starkt till mina tankar och mitt hjärta. På samma sätt gick Jesus till Golgata och tog på sig våra synder och offerade sig på korset för oss. Vi behöver inte gå till Golgata, eftersom Jesus har tagit vår plats. Men Jesus är Messias, ren och felfri, man kan kanske tycka att det var onödigt att han offerade sig. Men Jesu död på korset säger till mig: Vem kan betala dina skulder? Ingen annan än jag kan göra det.

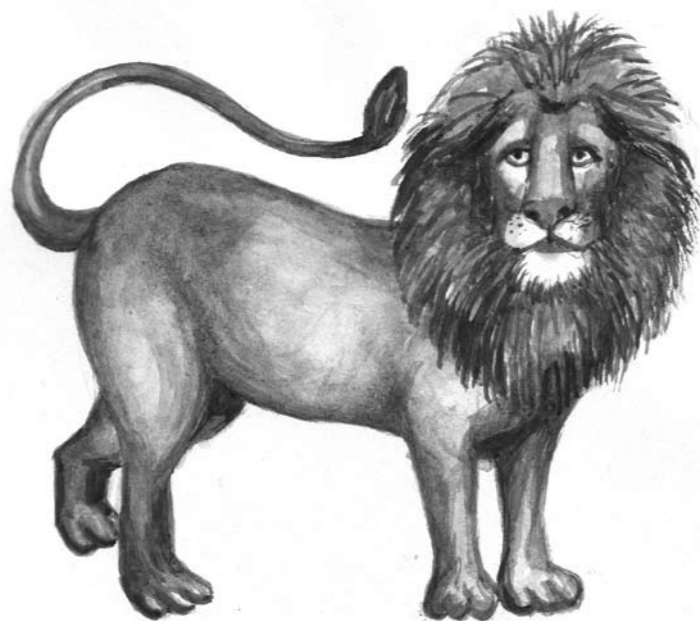
Jag började tänka på att varför är Jesus min Herre? Jag tänker så här: jag har ju inte själv betalat för mina synder. Jag kan inte befria mig själv. Men Jesus kan befria mig. Av respekt för det är Jesus min Herre. Jesus har tagit på sig mina synder och dött för dem på Golgata. Och Jesus uppstod och vann över dödsriket. Ja, Jesus är min Herre.

Jag tänker också på sångtexten ”O, Guds Lamm, som borttager världens synder, förbarma Dig över oss.” Varför talar man om Guds lamm? Jo, i judarnas tradition offerade man lamm. De skulle vara felfria, perfekta och inte ha några skador. Jesus var felfri och ren. Därför sa också Pontius Pilatus att Jesus var oskyldig, även om han ändå blev korsfäst. De här sakerna är kopplade till varandra. Jesus kan betala våra skulder.

Jag tänker att när vi firar påsk, ska vi alltid komma ihåg detta, både att Jesus dog för vår skull och att han uppstod från döden. Han uppstod för att vi ska kunna berätta glädjebudskapet vidare till andra. Om han inte hade uppstått, skulle vi inte ha något glädjebudskap att berätta.

Jag önskar er alla en skön påsk!

*Tecknat på video: Janne Kankkonen
Översättning: Hannele Rabb*

Strategiveckoslut 29–30.10.2022 i Lahtis

Hösten 2021 skrev De Dövas Mission r.f. ett kontrakt med firma Irja Seilola. Styrelsen har kunnat sköta en del av ansvarsuppgifterna genom frivilligarbete och en del genom firma Irja Seilola.

Vad strävar verksamheten efter?

I slutet av oktober 2022 samlades styrelsen och firma Irja Seilola i Lahtis för strategiveckoslut. Irja Seilola ledde mötet. Hon har yrkeskunskap inom flera branscher. Irja är utbildare, pedagog och sakkunnig. Vi diskuterade tillsammans följande ämnen:

- De Dövas Missions r.f:s verksamhetsmål.
- Hur styrelsemedlemmarna kan göra sin andel för föreningens bästa.
- Vi skrev en vision och mission (mål) för verksamheten.
- Vi klargjorde stadgarna rörande hela verksamheten, styrelsen, uppgiftsfördelningen och informationen till medlemmarna, understödspersoner och faddrarna vid De Dövas Mission.

Stärkande veckoslut

Det var ett verkligen stärkande veckoslut. Vi fick mycket gjort tillsammans fastän vi hade många ämnen att jobba med. Vi skapade ramar för frivilligverk-

samheten. Beträffande styrelsearbetet fick vi en bättre överblick över vad som blivit ogjort. Vi fick ordning på de arbetsuppgifter som hör till företagslagen. Teman och diskussioner har en tendens att spåra ur, så den gemensamma sloganen ”nu, i dag, i morgon” föddes. På så sätt fick vi mer disciplin och inget torde bli till framtiden. Vi fick alltså ny disciplin, kraft och styrka.

Styrelsen samlades för möte efter lördagens och söndagens strategiarbete. Vi behandlade bl.a. följande ärenden: sådana som stigit från fältet så som information om fadderverksamheten, De Dövas Missions hemsida och planering av årsmötet våren 2023.

Vi planerar en fortsättning till strategiveckoslutet till januari 2023.

Bra ”feeling” (känsla)

Veckoslutet och ledarens fråga ”en hurdan feeling har du nu?” fick min stagnerade känsla att försvinna efter alla gropar och kurvor. Jag fick ny styrka, motivation och nya krafter.

Tack till ordföranden och Ipa. Också till oss alla som möjliggjorde det att det här givande veckoslutet blev av!

*Text: Annukka Hiekkänen,
styrelsemedlem i De Dövas Mission*

De Dövas Missions andra strategidag

Styrelsen för De Dövas Mission samlades en andra gång för att slutföra strategin 28–29.1.2023 i Tammerfors. Ordförande Kristiina Hovi, viceordförande Jaana Keski-Levijoki och styrelsemedlemmarna Annukka Hiekkänen och Maria Lindberg var på plats. Styrelsemedlem Irma Frondelius deltog i mötet på distans på söndagen.

Vi fick mycket gjort under dagarna. Vi slutförde en vision, alltså en framtidsutsikt för verksamheten och en mission, styrelsens uppgift just nu.

På söndagen hade styrelsen ett möte, under vilket vi planerade verksamhet för år 2023, årsmötet och -festen. Vi funderade på ett nytt understödsobjekt. Vi informerar mer om det då det är valt och kontraktet underskrivet. Det kan bli en lång process.

Nästan hela styrelsen: Annukka Hiekkänen, Kristiina Hovi, Maria Lindberg och Jaana Keski-Levijoki.

*Text: Maria Lindberg
Foto: Jaana Keski-Levijoki*

Sinne, språk och kropp

Hälsningar från Forum för Kyrkans teckenspråkiga arbete 2023. Den 18–20.1 samlades 18 dövpräster och -diakoniarbetare i Villmanstrand. Vi diskuterade flera aktuella ämnen. Jag berättar om en del av dem i denna artikel.

Då mentala hälsan brister

Mental hälsa är ett ämne, som redan under flera år varit ett av de mest intressanta under forum. I år föreläste **Venla Lehti**, biträdande överläkare vid Kultturpsykiatriska polikliniken, om temat ”Då den teckenspråkiga personens mentala hälsa och språk brister”. Hon lärde oss att känna igen bl.a. olika psykiatriska sjukdomar och minnessjukdomar. Snabba förändringar i teckenspråket och i personens beteende kan vara varningstecken. Venla berättade också om olika behandlingsformer och hur vi kan styra teckenspråkiga personer till rätt sorts vård.

Venla Lehti föreläste på distans om mental hälsa.

Sannings- och försoningsprocessen

Sannings- och försoningsprocessen väckte mest intresse och diskussion. Doktorand **Maija Koivisto** berättade om processen och svarade på många frågor. Särskilt frågan om hur processen påverkar oss anställda i kyrkan var aktuell. Vi representerar samtidigt både en ”god och en ond kyrka”. Vi konstaterade att vi anställda säkert kommer att utgöra ett viktigt diskussions- ja självårdsstöd. Maija påminde att det illamående som lagrats i flera generationer döva och av det påverkat beteende kan riktas mot oss. Förr kontrollerade och daltade hörande med döva. Bl.a. tvingade man döva till sterilisation för att de kunde gifta sig. Det illamående som uppkommit av detta kan riktas mot kyrkan och anställda.

Kaffepaus. Från vänster: Raija Autio, Päivi Rask, okänd, Anna-Sofia Olkkola och Marja Saukkonen.

Kroppsspråk

Det är tungt program på forum, men vi gör också mycket roligt. Vi övade kroppsspråk i ledning av **Silva Belghiti**, magister i teatervetenskap. I en övning växte en osynlig boll från att ha varit liten till att bli ett enormt klot. Vi berättade också en ordlös berättelse. Efter den trasiga telefonen var magmusklerna sjuka av allt skratt. Berättelsen ändrades så mycket!

Följande forum hålls år 2024 i samarbete med Dövas Förbund och Föreningen Dövblinda i Finland.

Text & foto: Maria Lindberg

Seppo Laukkanen överräcker kaffe och lakrits till Päivi Korhonen som talade om varför döva inte kommer till samlingar.

Grattis Marja Saukkonen!

Vid Teckenspråksdagens webinarium 10.2.2023 tilldelade Dövas förbund ett hedersnämmande till dövpräst Marja Saukkonen. Motiveringen var att Marja är väldigt synlig på sociala medier. Hon tecknar och publicerar regelbundet andakter. Därtill har hon en videochatt som är öppen till teckenspråkiga i hela Finland. Genom sin verksamhet visar hon att hon är tillgänglig till alla teckenspråkiga.

Text: Maria Lindberg

Foto: Marja Saukkonens album

Läsarfoton inskickade av Greta Granbacka

Dövas kyrkodagar i Brändö kyrka i början av 1950-talet.

A. Håkans dövblind upptäckare, gav ut tidningar, fru Liisa var finsk och bokstaverade Vasabladet för honom.

Ursäkta!

Redaktionen för Dövas församlingsblad ber om ursäkt över att Ole Sandströms dödsannons uteblivit år 2022. Tillika är vi ledsna över att Päivi Korhonen namn fallit bort ur källorna till texten om vandringen på begravningsplatsen i Dfbl nr 4/2022.

Har du också gamla foton?

Har du gamla foton som du vill visa i tidningen? Vi visar dem gärna! I dina album och gömmor finns kanske foton som många skulle bli glada av att få se. Berätta vem och vad som är på fotot och när fotot är taget, om du vet det. Du kan skanna fotot eller fotografera fotot.

Gudstjänst på Trettondagen i Ekenäs

På Trettondagen, 6 januari kunde vi fira teckenspråkig gudstjänst i Ekenäs kyrka. Ursprungligen hade 10.12.2022 varit datum för gudstjänsten, men den blev flyttad framåt på grund av de stora mängderna snö som föll i november-december. Dessutom var det brist på präster då. Vi hade planerat att bjuda på kyrkkaffe hemma hos Rolf på Gullö, men det lyckades inte pga snön som måste plogas med grannens traktor nästan varannan dag från stora vägen till Rolfs hem.

Det var fint att kunna samlas på Trettondagen då kyrkan ännu var vackert dekorerad med julgran och glittrande ljus. Det var också högtidligt att kunna tända ljus till minne av nära och kära.

I vår teckenspråkiga nattvardsgudstjänst deltog både döva och hörande medlemmar från Västnyland,

Kimito och Vanda. Våra präster Maria och Meri skötte gudstjänsten.

Som avslutning serverades vi kyrkkaffe bak i kyrkan. Då hade vi möjlighet att prata mera med varandra och berätta för varandra hur jul och nyår hade gått.

Ekenäsnejdens svenska församlings tidning ”Mitt i livet” hade i sitt vinternummer en intressant artikel. Där berättade Meri Yliportimo, som är teckenspråkskunnig församlingspastor i församlingen om hur hennes vardag kan se ut under en arbetsvecka.

Tack för den informationen och tack för en stämningfull gudstjänst som inledning på det nya året!

Text: Rolf Westerlund & Iwe Ekström

Foto: Rolf Westerlund

Maria Lindberg och Meri Yliportimo i julsmyckad kyrka med levande ljus och stor julgran.

Hälsningar från Borgå, Esbo och Vasa!

Kring julen 2022 och i början av år 2023 hände det mycket i dövkyrkan på olika platser runt om i Finland. I denna artikel berättas om fyra av dem.

Teckenspråkiga julfester

Det är en kär tradition att fira jul tillsammans. I Vasatrakten hölls den sedvanliga julgudstjänsten och -festen 10.12 i Alskathemmet. Maria höll gudstjänsten i samarbete med dövdiakon Sanna Ala-Välikilä. Dövpräst Marja Saukkonen från Lappo dövdistrikt var tyvärr förhindrad att delta denna gång. Efter julfesten äts en traditionell julmiddag. Då alla var mätta började programmet. Sanna höll en frågesport om julevangeliet. Det lag som vann hade säkert aktivt följt med vad Maria tecknade – de fick allt rätt! Julgubben roade både barnen och de vuxna. Denna gång överraskade julgubben oss alla genom att aktivera allihop i tre lekar.

Kvällen slutade traditionellt med lotteri och kaffe med jultårta.

Fr.v: Jaana Saja, Maj-Len Pelkonen, Arto Pelkonen, Sari Koponen och Berit Petäjäinen.

och alla lät maten och drycken att smaka. Också här är lotteriet en viktigt och kär tradition. Pengarna gick till De Dövas Mission.

De vackraste julsångerna

I Esbo ordnades ett teckenspråkigt De Vackraste julsångerna (DVJ) torsdag 22.12 i Olars kyrka. År 2020 ordnades det också DVJ på teckenspråk, men på grund av corona-pandemin måste det vara på distans. Det märktes år 2022 vilken glädje det är att teckna julsånger tillsammans. Det var rentav 18 personer på plats i kyrkan.

Årets första gudstjänst i Borgå

Lördagen den 4.2.2023 ordnades det en teckenspråkig nattvardsgudstjänst i det av solen upplysta Värberga församlingscentrum. Gudstjänstens tema var Jesus hjälper i nöden. Eftersom det var Runebergsdagen därpå, hade Maria bakat Runebergstårter till kyrkkaffet. Det visade sig att gudstjänsten krockade med ett annat evenemang, så det var bara fyra personer på plats. Stämningen var ändå god och diskussionerna livliga. En av dem skulle ändå hälsa på en församlingsmedlem och förde hälsningar och bakverk till henne.

Text & foto: Maria Lindberg

Till v: Julfest i Vasa. Aira Rissanen i tomteluva.
Till h: Elina Blundin med dottern Matilda i famnen.

Borgå

Julandakten och -festen i Borgå ordnades 19.12 i Värberga församlingsutrymme. Dövpräst Janne Rissanen höll julandakten medan Maria värmdde lådor och lade upp julmaten i köket. Det var 10 personer på plats

Till minne av Ulla-Birgitta "Bew" Wallvik

Det var med stor sorg jag tog emot meddelandet att vännen Bew oväntat hade dött. Men samtidigt kändes stor glädje och tacksamhet över vår långa trogna vänskap.

Bews insatser i Dövsamfundet är ovärderliga, speciellt i det finlandssvenska dövsamfundet, som hon ömmade så varmt för.

Hennes meritlista blev lång. Hon kunde bland annat titulera sig översättare, tidningsredaktör, författare, teckenspråkstolk och -handledare, dövklärare, elevhemsföreståndare vid Dövskolan i Borgå, bibliotekarie och informatiker på Dövas förbunds bibliotek i Haga.

Hennes mångsidighet, begåvning och anspråkslöshet var de mest kännetecknande dragen hos henne.

Bew föddes i Kervo till döva föräldrar, modern finsk och fadern finlandssvensk, bägge teckenspråkiga. Själv blev hon trespråkig från första början, teckenspråket var hemspråket, finskan med moderns släktingar och svenskan med faderns släktingar. Under brinnande krig skickades Bew som 3-åring till helsvenska Yttermark i Närpes, till faderns hemtrakter och släktingar. Tiden där kom att starkt prägla hennes personlighet och identitet. Hon älskade sin far högt och stod honom nära och det svenska språket präglade henne djupt. Hon påbörjade också sin skolgång i Yttermark.

Som 8-åring kom hon tillbaka till hemmet i Kervo. Hon hade då glömt finskan och blivit storsyster till en liten bror. Stora omställningar, men det klarade hon bra. Och det visade sig senare i livet, att stora omställningar klarade hon av, aldrig beklagade hon sig. Hon tog sig tappert igenom svårigheter och sorger, då en dörr stängdes öppnade hon en ny.

Bew blev student vid Brobergsskolan i Helsingfors 1956 och bildade tidigt familj. Mannen var finskspråkig, så hemspråket i familjen blev finska. Redan följande år fick hon sitt första barn, en dotter. Som 28-åring var Bew mor till sex barn, tre flickor och tre pojkar och som 32-åring ensamstående med barnen i åldern 4–12 år. Det var tunga och slitsamma år för henne. Hon jobbade i huvudsak som översättare.

Hon berättade att hon, för att dryga ut kassan, brukade skriva, under pseudonym, "tragiska, sanna"

Birgitta pekar på minnesplattan på Rosenlunds prästgård i Jakobstad. I huset startades en dövskola år 1861.

livshistorier som hon sålde till finska och svenska veckotidningar.

Det blev många år att helt koncentrera sig på ekonomin, barnens uppväxt och skolgång. Under de här åren hade Bew ingen annan kontakt till teckenspråket/dövsamfundet än kontakten med föräldrarna.

På det personliga planet var sorgen stor, då äldste sonen tragiskt omkom i en druckningsolycka.

De ekonomiska bekymren avtog sakteliga då barnen blev vuxna, flyttade ut och småningom bildade egna familjer. En stor glädjekälla blev alla tio barnbarn som Bew älskade och var så stolt över.

I början 1980-talet behövde Finlands Dövas förbund r.f. en svensk redaktör till den tvåspråkiga tidningen Kuurojen lehti/Dövas tidskrift. Eftersom Bew var trespråkig var hon den rätta personen att anställas. Då alla barn blivit vuxna ville Bew äntligen återvända till sina rötter, dvs. teckenspråket och dövsamfundet. I den teckenspråkiga miljön var hon äntligen hemma, sade hon. Och hennes insatser från den tiden till sin död är helt unika.

Som redaktör översatte hon texter i tidningen från finska till svenska och vice versa. Hon skrev artiklar och gjorde intervjuer. Hon började också undervisa i teckenspråk på olika arbetar- och medborgarinstitut. Hon tolkade i nationella, nordiska och internationella sammanhang. Hon jobbade som studietolk, tolkade döva i vardagssituationer, en rättighet som döva fick enligt socialvårdslagen på 1980-talet, 250 timmar/år. Hon engagerade sig i sammanhang där man debatterade dövkultur, teckenspråkets ställning, dövas rätt till adekvat undervisning på det egna språket, teckenspråket mm.

I medlet på 1980-talet flyttade hon till Borgå där svenska Dövskolan funnits sedan 1846. Bew ville absolut göra flera insatser för svenska döva.

Hon engagerade sig i Döva och hörselskadade barns stödförening r.f. (DHBS) med hemort i Borgå, där jag var ordförande.

Hon översatte teckenspråksläroböckerna Viito elävästi I och II av Juha Paunu, på svenska Levande teckenspråk I och II (1985). Dessa användes under många år i all teckenspråksundervisning i Finland.

Både Bew och jag hade läst Harlan Lanes bok *When the mind hears* och vi kände stor ilska, sorg och förtvivlan över hur döva har behandlats under långa tider, i hela världen.

Samma tendenser såg vi ju i Finland. Efter diskussioner och lite påtryckning från min sida, skrev Bew boken ...ett folk utan land... (1997) som handlar om allt från medeltida försök att bota dövhet, till dagens situation med välutbildade döva/teckenspråkiga personer, med eget språk och egen kultur. En gedigen bok.

DHBS gav ut dessa böcker och intäkterna gick till föreningen. Bew krävde just inget för sitt digra arbete. En sann altruist.

Borgånejdens döva r.f. valde Bew till sekreterare och hon skötte uppdraget vid sidan av allt annat arbete.

Efter dövprästen och redaktören Eino Savisaari död 1989, valdes Bew till redaktör för Dövas församlingsblad. I många år såg hon till att det fanns ett bra innehåll för alla och envar, både sakralt och profant.

Vid den här tidpunkten hade Dövskolan i Borgå (grundad 1846) problem med att få teckenspråkiga lärare till skolan och dito elevhemsföreståndare till internatet. Bew som bodde i Borgå var genast villig att ta sig an uppgifterna, både som lärare och som elevhemsföreståndare. Eleverna älskade henne. Äntligen en vuxen i skolan att identifiera sig med. Bew var

sträng men rättvis. Hon såg genast om någon försökte fuska, lura, lunta eller dylikt. Hon hade hököggon och ingenting undgick hennes blick. Men hennes lektioner var så intressanta för att de skedde på flytande teckenspråk och i rasande takt, något som eleverna inte var vana vid. Bland annat historia blev ett intressant ämne för många och att förstå skillnaden mellan teckenspråk och skriftspråk/skriven svenska gav eleverna många aha-upplevelser.

Då Dövskolan i Borgå, sedermera Svenska skolan för hörselskadade, stängdes 1993, blev Bew bibliotekarie/informator vid Dövas förbunds bibliotek. Hon handledde studeranden, skaffade fram faktamaterial om dövas språk, kultur, historia mm. Hon var uppskattad och kunnig och såg till att det som inte fanns, skaffade hon.

Hon skrev också många Dövföreningars historik, då de firade jubileum.

Efter sin pensionering från Dövas förbund engagerade hon sig med iver i Finlandssvenska teckenspråkiga r.f.

År 2005 gav föreningen ut boken *Du måste vara döv för att förstå*. Finlandssvenska dövas fotspår i historien som Bew skrivit. Där har hon samlat personporträtt som ger inblick i hurudant dövas liv sett ut under de senaste århundradena, bland annat skolgång, yrkesliv, familje- och föreningsliv.

Under alla de år vi känt varandra och jobbat ihop, har vår vänskap varit öppen och varm. Jag har två döva söner och på våra släktkalas, konfirmationer, bröllop, begravningar osv. behövdes alltid en teckenspråkstolk. Och Bew var den som alltid beredvilligt ställde upp och fanns där för oss.

Vi har fått dela glädje och sorg, Bew och jag. Vi har sett positiva förändringar för döva/teckenspråkiga i samhället, men också besvikelsen över att vi inte, trots kamp, kunde förmå samhället, politikerna och tjänstemännen att låta Dövskolan i Borgå överleva. Den som var hela dövsamfundets vagg och ursprung.

Nu har Bew gjort sin sista resa och mina varmaste tankar går till hennes 5 barn och 10 barnbarn.

Tack Bew, för trogen vänskap, du är i ljuset och kärt minne bevarad.

Vännen Brita Edlund

Familjenytt

Döpt

Rita Josefina Huhdanmäki

född 6.12.2022

döpt 4.2.2023 i Jyväskylä

Föräldrar: Riikka Viik och Rami Huhdanmäki, storasyster Rosanne

Vigda

Julia Iida Aleksandra Klemola fd. Viitanen och Anton Hannu Joonatan Klemola

vigdes till äktenskap 1.4.2022 i Helsingfors magistrat.

Avlidna

Anders Ole Sandström

f. 26.11.1932, Purmo

d. 25.4.2022, Norge

Sylvi Inkeri Jåfs f. Ratilainen

f. 6.8.1938

d. 12.4.2022

Teuvo Aukusti Toivola

f. 19.3.1944, Nivala

d. 16.7.2022, Nivala

Vesa Nurmi

f. 16.9.1948, Kajana

d. 26.9.2022, Uleåborg

Kalle Armas Våg

f. 5.9.1947, Pyhäsalmi

d. 1.12.2022, Tammerfors

Päivikki Elina Saari

f. 16.12.1979 Alajärvi

d. 12.12.2022

Kauko Tirkkonen

f. 19.2.1935, Lapinlahti

d. 22.12.2022, Siilinjärvi

Raimo Juhani Kivelä

f. 13.7.1947, Punkalaidun

d. 8.1.2023, Hyvinge, Åvik

Toini Kaarina Pieskä

f. 21.1.1955, Ylivieska

d. 5.2.2023

Paula Marjatta Tuominen fd. Salonen

f. 19.1.1937, Vihtis

d. 11.2.2023, Hyvinge, Åvik

Ulla-Birgitta Wallvik

f. 10.2.1937, Kervo

d. 26.2.2023, Helsingfors

Kersti Anitta Kallio

f. 28.12.1924, Tavastehus

d. 2.3.2023, Hyvinge, Åvik

Kyrklig information

Händelsekalender

- 3.4 **Borgå kl 17.30.** Lundagatans kapell, Lundagatan 5.
- 4.4 **Brändö kyrka, Vasa kl 18.** Teckenspråkig påskkyrka.
- 5.4 **Församlingscentret i Jakobstad kl 17.30.** Teckenspråkig påskkyrka.
- 9.4 **Olars kyrka, Esbo kl 13.** Teckenspråkig påskkyrka (tvåspråkig).
- 12.4 **Karis kyrka kl 16.** Teckenspråkig påskkyrka.
- 7.5 **Vanda kl 13.** Teckenspråkig gudstjänst (tvåspråkig).
- 20.5 **Borgå kl 14, Sampovägen 1.** Teckenspråkig andakt med nattvard, samt vårfest.
Medverkande: Maria Lindberg och Janne Rissanen.

Bästa läsare!

Postkostnaderna har blivit dyrare. Därför önskar jag att du berätta hur du vill läsa Dövas församlingsblad. Vill du läsa tidningen i **pappersformat**? Eller vill du få den som **bilaga i e-posten**?

Vänligen **svara senast onsdag 12.4.2022.**

Du kan svara på följande sätt:

WhatsApp/SMS: +358 50 3427 129

ELLER

E-post: maria.lindberg@evl.fi

Mvh,

Maria Lindberg, dövpräst

Information om gudstjänster och annat program finns också på text-tv s. 797/8-11

(och 558/34 på finska).

Frågesport om hönor – och ägg!

1 Vilket ämne är äggskalet gjort av?

- 1. Alabaster
- X. Kalk
- 2. Pärlemor

2 Hur gammal kan en höna bli?

- 1. 2–4 år
- X. 5–10 år
- 2. 10–12 år

3 Hur vet man om ett ägg är färskt?

- 1. Det sjunker i en skål med vatten
- X. Det flyter i en skål med vatten
- 2. Det snurrar runt i en skål med vatten

4 Hur många hönsägg går det på ett strutsägg?

- 1. 17 hönsägg
- X. 25 hönsägg
- 2. 40 hönsägg

5 Varför äter hönor sand?

- 1. För att få tjockare äggskal
- X. De gör det av misstag
- 2. För att lättare smälta maten

6 Vad heter maträtten med rått kött och en rå äggula?

- 1. Biff cocorico
- X. Biff tartar
- 2. Biff salmonella

7 Vem i Bibeln ville: ”samla dina barn så som hönan samlar sina kycklingar under vingarna?”

- 1. Jesus
- X. Jesaja
- 2. Moses

8 Vad kallas det när man knäcker ett ägg rakt i en kastrull med kokande vatten?

- 1. Glasera
- X. Pochera
- 2. Blanchera

9 Varför blir butiksäggen inte till kycklingar?

- 1. Äggen är inte befruktade av en tupp
- X. Hönorna som värper dem är sterila
- 2. Äggen har förvarats kallt

10 Vilket ord betyder ”rädsla för höns”?

- 1. Klaustrofobi
- X. Agorafobi
- 2. Alektorofobi

11 Vilket påstående är sant?

- 1. Ägg innehåller C-vitamin
- X. Ägget ”andas” genom 10 000 luftporer
- 2. Äggskalet spricker inte i frysen

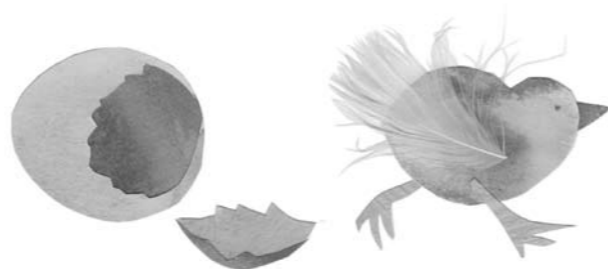
12 Vilken växt tycker om att bli gödslad med äggskal?

- 1. Ros
- X. Hortensia
- 2. Rhododendron

13 Vilket av dessa djur lägger också ägg?

- 1. Sköldpaddan
- X. Blåvalen
- 2. Delfinen

Rätt svar hittar du om du vänder tidningen upp och ner.

Frågor: Hannele Rabb

Rätt svar: 1:X, 2:X, 3:1, 4:X, 5:2, 6:X, 7:1, 8:X, 9:1, 10:2, 11:X, 12:1, 13:1

Adressförändring / Ny prenumerant

Fyll i och skicka in blanketten om du flyttar eller om du vill få Dövas församlingsblad.

Namn:

Tidigare adress:

Ny adress:

Skicka blanketten till:
KCSA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

eller meddela dina uppgifter till: maria.lindberg@evl.fi

Mitzvah = en god gärning

Då jag jobbade som förskollärare och senare som förskolechef på Hillelgården, den judiska förskolan i Stockholm, läste jag mycket om judendom; folket, tron, traditioner, seder och bruk.

Jag gick en kurs för konvertiter, de som vill omvända sig till den judiska tron. Det var inte för att jag skulle konvertera jag gick kursen, utan för att lära mig. Jag hade två rabbiner som lärare. Det var en intressant och lärorik kurs. Både för mig personligen men framför allt, att som pedagog och chef kunna göra mitt jobb så bra som möjligt.

Ett ord som jag fäste mig vid och tyckte mycket om var ordet mitzvah, dvs. en god gärning. Vi skall leva våra liv så att vi varje dag gör en mitzvah, en god gärning. Inte så att vi hela tiden tänker; vad skall jag göra för god gärning idag? Utan vi skall försöka leva så, att det per automation finns en, eller flera goda gärningar i det vi gör eller säger. Men vad är då en god gärning? Tex. att dela med sig, att ge av sig själv, att finnas till för andra i små, enkla saker eller i större och svårare situationer.

Det kan vara allt från att ge ett leende till en okänd människa, hjälpa en kompis eller hjälpa till därhemma, till att inte baktala och sprida rykten om andra.

Britas ruta

Det kan vara att finnas till för någon som har det svårt eller glädjas med någon som fått en glad överraskning.

Att vara positiv och öppen och ta emot det som livet för med sig, att helt enkelt vara människa, en medmänniska.

Text: Brita Edlund

TA KONTAKT MED DÖVPRÄSTEN

SMS

050-3427129

WhatsApp

facebook

Maria Lindberg

E-post

maria.lindberg@evl.fi

skype

maria.lindberg@evl.fi

Post

KSCA / Maria Lindberg
PB 210
00130 Helsingfors

Besök

Södra kajen 8
Helsingfors